

V A S S Z É C S E N Y I

MÚLTIDÉZŐ

III. ÉVFOLYAM, 2013. KISASSZONY HAVA

KÉPKOMMENTÁROK (8)

A Péter-Pálkor elkezdődött aratás és gabona-betakarítás Nagyboldogasszony napjára már befejeződött, így újra kicsit lélegzethez lehetett jutni, főleg hétvégéken, amikor is ismét csak előkerültek a fotómasinák, hogy megörökítsék a családot, rokonságot. A júliusi számhoz képest ezek most időben későbbi cséplési képek. Ezt követik a szécsényi Pungor és Sibinger családok tagjai, majd néhány ismeretlen, legvégül a kastélyokban dolgozó lányok, Oláh Jutka néni-, és a lipárti Horváth Jolán és Margit néni fiatal korukban. A fotográfiák közös jellemzője ismét csak a derű, béke és meghittség, a falu, a család, az udvar otthonos biztonsága és természetesen az „ónyarak” varázsa. A régi fényképek egyetlen szépséghibájuk, hogy „elmentek” már azok is, akik segíthettek volna még a képeken látható személyek beazonosításában. A Múltidéző olvasói

is segítettek ebben, a közölt fotókból többet sikerült beazonosítani a különböző visszajelzések alapján. A fénykép emlékezete túléli az emberét, de mégsem nélküli azét. (Képek: Vasszécsenyi Digitális Fotóarchívumból.)

KÖVESI FENŐKÖVEK

A Köves a falu „csakrája”, vagyis olyan kitüntetett pontja, ahol látványosan feltárulkozik a múlt, kőbalták, bronz és vaskori fenőkövek, római kori kisbronzok. Ezúttal a két fenőkövet mutatjuk be, az egyik kvarcosan kemény vulkanikus kőzetből,

a másik homokkőből készült. Az első egy trapéz alakú, oldalán hosszanti élesítő barázdák nyomaival, míg a másik, szinte szabályos négyzetes-oszlop formájú, egyik fele tört végződésű. Ezen hosszanti, homorú és lapos élesítési nyomok árulkodnak funkciójáról, feltehetően kést, vagy fémpengét élesítettek vele az itt élők. Mindkét fenőkő ma is használható!

VASSZÉCSENY A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN (15)

Már megszoktuk, hogy a helyi sajtó (Vasszécsenyi Üzenet) közömbös a képzőművészeti eseményeinkre, értékeinkre, ezen már nem is kell csodálkozni és megbotránkozni. A rovat eddigi kronológiai szálát kicsit elszakítva, ezúttal azért mutatjuk be Tóth Katalin munkásságát, mivel az utóbbi időben egyre jelentősebb helyszíneken mutatkozott meg a nagyközönség előtt, legutóbb a Művészetek Házában nyílt önálló kiállítása. Tóth Katalin már általános iskolás korában Kárpát Medencei rajzversenyen dobogós helyezést ért el, a Szombathelyi Premontrei Gimnázium tanulójaként pedig már rendszeresen részt

vett kiállításokon, pályázatokon. A Nyugat-magyarországi Egyetem hallgatójaként több országos seregszemlén is szerepeltek alkotásai. (2009 Budapesten, 2013 Eger) Igazi áttörést a 2012-es veresegyházi családi kiállítás jelentett számára, ahol Antal István, a Magyar Rádió szerkesztője figyelte fel művészetére. Idén tavasszal pedig egyszerre három helyszínen állt kiállítása,

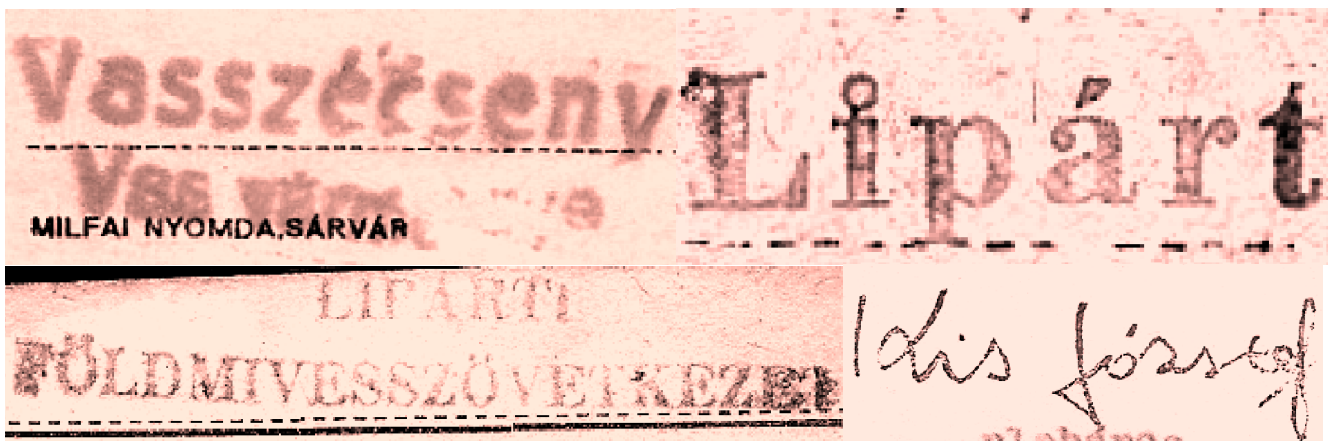
Csém4eszkopácson, az újonnan nyíló Füves Porta Vendégházban, Szombathelyen a Művészetek Házában, és a vasszécsenyi iskolában. Tóth Katalin festészeti, képzőművészeti munkásságának legnagyobb és legmeghatározóbb értéke a spontán dekorativitás. Ösztönös dekorativitása, szilárd képszerkezetekben, férfias dinamizmust ad festményeinek. Könnyed, és

ugyanakkor virtuóz színkezelése egyéni hangot kölcsönöz munkáinak. Festményeinek van egy uralkodó költői hangvétele. Általánosan elmondható, hogy elsősorban figurális művész, de otthonosan mozog a nonfiguráció területén is. A festészet mellett iparművészettel is foglalkozik, nemezmunkákat, bőr használati tárgyakat készít. (Képek: A lipárti Szkok ház - 2006, a Székeskáptalan lipárti uradalmi épülete - 2008, Tóth Katalin munkái a szombathelyi Irokéz Galériában, 2009-ben, a vasszécsenyi kastély parkja - 2012, Csendélet Bibliával - 2012, Virágcsendélet - 2010, a szombathelyi Vitalitas Galéria meghívója 2011-ből, a veresegyházi Udvarház galéria meghívója 2012-ből, Tóth Katalin munkái az egri Zsinagógában, 2013-ban. Rasperger József grafikusművész megnyitja a Művészetek Házában Tóth Katalin „Csendéleteim” című kiállítását, Gyümölcsös csendélet - 2012. „Kertész leszek” című festménye az Ambrózy Migazzi István előtt tisztelgő kiállításon a helyi iskolában idén, Ambrózy Napokkor.)

EGY KIS PECSÉTTÖRTÉNET (7)

Eddig 76 helyi vonatkozású pecsétet közölt le a Múltidéző, most újabb 13-ra kerül sor. 1944-es az első vasszécsenyi hosszú falupecsét, 1947-es pedig a lipárti. 1952-es a lipárti tsz. pecsét, ami az államosított lipárti káptalani uradalomból alakult meg.

Kis József plébános aláíró pecsétje akkor készült, amikor espereskerületi teendői megszorodtak. Az általános iskolának eddig csak a körpecsétjét közölte a Múltidéző, most a hosszúpecsétjére is sor került. A vasszécsenyi plébánia két hosszúpecsétje követi a sort, a második 1975-ből való. Az 1990-ben megszüntetett ÁMK Kádár címeres körpecsétje a következő. Az ekkor különváló általános iskolának már leköszölte a Múltidéző egy körpecsétjét a 90-es évek elejéről, az itt közölt az évtized végéről való. Az Ambrózy-Migazzi István nevet felvevő iskola fejléces hosszúpecsétjét már közzétettük, ezúttal a körpecsét következik. Ezt követi a 2007-ben a Tündérország nevet felvevő óvoda körpecsétje. Eddig már több postai

bélyegzőt közzétettük, ezúttal azonban az eddigiektől eltérő következik 2007-ből. Ezúttal a vasszécsenyi plébánia ma is használatos körpecsétjével zárjuk a sort, ez eddig a 89. közzétett pecsétünk!

MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI MOZAIKOK (10) A SZÉCSENYI TEMPLOM PADJAI

A Vas Népe napilap a május 25-i hétfői számában megemlékezett a pecői Pálffy Károly (1878-1952) asztalosmesterről, aki 1931 szeptemberében, a vasszécsenyi templom padjait is elkészítette. 1930-ban határozta el a vasszécsenyi egyházközség, hogy kicserélte a régi templomi padokat, majd Pálffy Károllyal költségvetést készítettek az új padokról. Kis József plébános hagyatékában pontos kimutatás maradt fenn a támogatók névsoráról, egyes esetekben a hívek anyagi hozzájárulásáról: Badics Lajos, Bakos Ferenc, Baráth János, Buczella János – 70 pengő, özv. Cserkész Ferencné, Cserkész István – 7 pengő, Cserkész János – 8 pengő, Cserkész Károly – 7 pengő, Dankovics Ferenc – 10 pengő, Dorosz Anna – 42 pengő, Dragovits István plébános Ugodról, Dragovits Jenő, Dragovits (Dévay) József festőművész-tanár Szombathelyről, özv. Dragovits Zsigmondné, özv. Ferenc Imréné – 85 pengő, özv. Ferenc Sándorné, özv. Horváth Ferencné, özv. Horváth Istvánné, Horváth János – 21 pengő, Horváth József – 21 pengő, Horváth József – 2 pengő, id. Horváth Károly, ifj. Horváth Károly, Horváth Károly kertész – 21 pengő, Horváth László, Horváth Sándor, özv. Horváth Sándorné, Kalmár István, Kalmár József, Karácsony János – 28 pengő, Kiss Antal, Kiss Ferenc, Kiss György, Kiss János – 42 pengő, Kiss József, Kiss Józsefné – 28 pengő, Kiss Lajos, Kovács Antal, Kovács Ádám, Kovács Ferenc, Kovács István kocsis – 49 pengő, Kovács Jenő, Kovács József – 224 pengő, özv. Kovács Józsefné – 4 pengő, Kovács Károly, Kőmives Ádám, id. Kőmives János – 7 pengő, ifj. Kőmives János, Kőmives József – 13 pengő, Kőmives Mihály, Langhammer Adolf, ifj. Márfi Lajos – 21 pengő, Molnár János – 21 pengő, Nagy János – 8 pengő, Nagy József – 3 pengő, Nagy Péter, Nagy Vince – 9., Németh Ferenc – 21 p., Németh János és József, Németh Lajos – 21 p., özv. Oswald Ferencné, Oswald József, özv. Ori Antalné – 7 pengő, Pék János, özv. Preinsperger Jánosné, Preinsperger József, Preinsperger Károly, Pungor Antal – 7 pengő, Pungor Ágoston, Pungor Géza, Pungor István, özv. Pungor Istvánné, Pungor János – 8 pengő, Pungor János cipész, Pungor Jenő, Pungor József, id. Pungor József, özv. Pungor Józsefné és örökösei, Pungor Károly kovács, Pungor Károly Lipátról, Sibinger Ferenc – 45 pengő, Simon Antal – 21 pengő, Simon János, Simon József, özv. Soós Sándorné, Süle József, özv. Sümegi Józsefné, Szabó István – 84 pengő, Szabó Ferenc, Szabolcs Vilmos – 21 pengő, Szalai Antal, özv. Szalai Antalné, özv. Szalai Ágoston – 15 pengő, Szalai Benedekné, Szalai Ferenc – 29 pengő, Szalai Gergely -14 pengő, Szalai György, özv. Szalai Istvánné – 5 pengő, id. Szalai János – 17 pengő, ifj. Szalai János – 1 pengő, Szalai János, Szalai Jenő – 12 pengő, Szalai József – 6 pengő, Szalai Károly, özv. Szalai Péterné – 56 pengő, Szalai Sándor, Szekeres János, Szemes Antal – 15 pengő, id. Szemes István, ifj. Szemes István, Szemes József – 15 pengő, Szemes Károly, Szij János, Szilosi József 21 pengő, Takács Antal, Takács Ferenc, id. Takács Ignác, ifj. Takács Ignác, Takács István, Takács Gyula és fia – 17 pengő, Takács József, özv. Takács Józsefné, Takács Károly örökösei, Takács Lajos, özv. Talabér Lajosné, Tarr Rudolf – 15 pengő, Varga Géza – 12 pengő, Varga Lajos, özv. Virág Józsefné, Zsoldos István – 21 pengő. (Ebben az időben 100 pengő jó havi keresetnek számított. Az adományozás mértéke, egyrészt jelezi a hívek tehetőségét, másrészt hitbuzgalmát.) A templom régi, korhadtt, szuvas padjait, amik 10 cm-rel kisebbek voltak a mainál, 38 pengőért adták el. Kosarakban hordták ki a sok szüette port, ami a régi padok után bennmaradt a templomban, több szekeret is megtöltöttek

vele. Ezután fiatal lányok (ekkor még nem volt Mária Kongregáció) súrolták fel a kövezetet, csak aztán rakták be az új padokat. A padokhoz szükséges tölgyfát báró Ebergényi Margit kegyúr ajánlotta fel a templomnak. Pálffy Károly asztalosmestert posztumusz Magyar Örökség díjra terjesztették fel nemrég. Dr. Veres András megyéspüspök támogató nyilatkozatából idézünk. „A Szombathelyi Egyházmegye területén számos alkotása –prédikál- az üdvösségtörténet misztériumáról, nevelve a felnövekvő generációkat a maradandó értékek felismerésére, megbecsülésére.” Pálffy Károly asztalosmester életútja nem sokban különbözött a falusi gazdálkodó földművesek életétől, az első világháborúban orosz fogságba esett, 52 hónapot, majdnem négy és fél évet töltött hadifogságban. Kilenc gyermeket nevelt fel. Munkássága mindaddig feledésbe merült, köszönhetően a „múltat végképp eltöröljük” expanzív hegemoniának, amely halálra ítél, és semmisnek nyilvánított minden olyan értéket, ami szembehelezkedett vele, „aki nincs velünk, az ellenünk” doktrína következtében. Ma identitást-, és perspektívát veszített korunk, lelki elsivatagosodásunk legfőképp ennek a pökhendi, szúklátóköri mechanizmusnak és magatartásnak köszönhető, a pártközpont „demokratikus centralizmusának”, a „tudjuk – merjük - tesszük” utópisztikus megszállottságának. Lelki újjászületés, szellemi hazatalálás, csak akkor képzelhető el, ha képesek leszünk legyőzni ezt az élve eltemetést, a lebontani a „hallgatás falát”. (Képek: Pálffy Károly asztalosmester pecői háza előtt, a vasszécsenyi templom padjai, faragványok a padokról: kenyér és bor – búza és szőlő az áldozókehelyben, koronás magyar címer, glóriás Isten szeme motívum, ami a szécsenyi templom szentélyének mennyezetén is megtalálható gipszstukkóként.)

A következő szám tartalmából: Művelődéstörténeti mozaikok (11) 80 éves a művelődés háza, Térkép olvasás (4) Egy ház élete, Képkommentárok (9) Ikerkeresztek